

ZAKON O MOTORNIH VOZILIH

Zakonodaja, ki vpliva na starodobna vozila, s starostjo ne pridobiva na žlahtnosti in se zato s časom tudi menja. Tako sta bila konec preteklega leta sprejeta **Zakon o motornih vozilih (ZMV)**, ki je eden od četverice, ki nadomeščajo prejšnji Zakon o varnosti v cestnem prometu in **Pravilnik o registraciji motornih in priklopnih vozil**.

Namen tega prispevka ni prikaz in komentar celotnega zakona, saj je zakon predvsem namenjen vsem sodobnim vozilom. Namen prispevka je opozoriti na fiste člene, ali dele členov zakona, ki se neposredno ali posredno nanašajo na starodobna vozila in s tem vplivajo tudi na nas, ljubitelje in lastnike starodobnih vozil. V nadaljevanju so v besedilu navedeni le tisti členi oziroma deli členov, ki imajo največji vpliv in pomen za starodobnike. Za lažje sledenje besedilu zakona so zapisani z enakimi številkami kot v zakonu. ZMV je začel veljati 1. aprila 2011, uporabljati pa se je začel 1. julija 2011. ZMV je v celoti objavljen v Uradnem listu RS številka 106/2010. Zakon ureja pogoje za dajanje motornih in priklopnih vozil na trg, njihovo registracijo in udeležbo v cestnem prometu in pri opravljanju kmetijskih ali gozdarskih del, pogoje za opravljanje nalog tehničnih služb, strokovnih in registracijskih organizacij, vodenje zbirk podatkov o vozilih in nadzor nad izvajanjem tega zakona ter dostop do informacij o popravilu in vzdrževanju vozil.

Pomen izrazov

Zakon v svojem začetnem delu v 3. členu opredeljuje pomen uporabljenih izrazov za poenotenje razumevanja vsebine zakona. Za večino starodobniških potreb so to naslednji izrazi:

1. »avtobus« je motorno vozilo, namenjeno prevozu oseb, ki ima poleg sedeža za voznika ali voznico (v nadaljnjem besedilu: voznik) več kot osem sedežev;
2. »bivalni priklopnik« je priklopno vozilo s posebno nadgradnjo in stalno opremo, ki omogoča prebivanje oseb;
3. »bivalno vozilo« je motorno vozilo s posebno nadgradnjo in stalno opremo, ki omogoča prevoz in prebivanje oseb;
8. »homologacijski organ« je organ, pristojen za vse vidike homologacije vozila, njegovega sistema, sestavnega dela in samostojne tehnične enote in za odobritev dela vozila ali njegove opreme in posamično odobritev vozila; homologacijski organ usmerja delo in nadzoruje izvajanje postopkov posamične odobritve predelanih in popravljenih vozil ter identifikacijo in oceno tehničnega stanja vozil;
13. »moped« (»kolo z motorjem«) je motorno vozilo z dvema ali tremi kolesi, katerega delovna prostornina motorja na prisilni vžig ne presega 50 ccm ali moč motorja na kompresijski vžig ali trajna nazivna moč elektromotorja ne presega 4 kW in pri katerem konstrukcijsko določena hitrost ne presega 45 km/h;
15. »motorno kolo« je motorno vozilo z dvema kolesoma s stranskim priklopnikom ali brez njega, pri katerem delovna prostornina motorja z notranjim zgorevanjem presega 50 ccm ali pri katerem konstrukcijsko določena hitrost presega 45 km/h;

16. »motorno trikolo« je motorno vozilo s tremi kolesi, nameščenimi simetrično na vzdolžno os vozila, pri katerem delovna prostornina motorja z notranjim zgorevanjem presega 50 ccm ali pri katerem konstrukcijsko določena hitrost presega 45 km/h;

17. »motorno vozilo« je vozilo, namenjeno vožnji po cesti z močjo lastnega motorja, razen tirnih vozil in koles s pomožnim motorjem;

24. »strokovna organizacija« je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, določeni kot strokovni organ za izvajanje postopkov identifikacije in ocene tehničnega stanja vozila, za izvajanje rednih in izrednih pregledov vozil po posebnih zahtevah ali tehničnih pregledov;

28. »tovorno vozilo« je motorno vozilo, namenjeno prevozu blaga;

29. »traktor« je motorno vozilo, konstruirano tako, da vozi, vleče ali potiska traktorske priključke in se uporablja za njihov pogon ali za vleko priklopnega vozila;

31. »ugotavljanje skladnosti vozila« je homologacija ali posamična odobritev vozila;

Pogoji za začetek uporabe

Tako kot vsako drugo sodobno vozilo mora tudi starodobnik izpolnjevati določene pogoje za začetek uporabe. Postopek ugotavljanja izpolnjenosti pogojev je opisan v 7. členu zakona:

1. homologacija vozil;
4. posamična odobritev vozila po splošnih ali posebnih zahtevah;
5. posamična odobritev predelanega ali popravljenega vozila;

Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa (v nadaljnjem besedilu: agencija) opravlja naloge homologacijskega organa. Delo homologacijskega organa usmerja in nadzira ministristvo, pristojno za promet (8. člen).

Minister, pristojen za promet (11. člen):

5. podrobneje predpiše pogoje, ki jih morajo izpolnjevati vozila, da bi pridobila status starodobnega vozila, postopek ugotavljanja izpolnjevanja teh pogojev in kategorije ali vrste vozil, ki se jim lahko podeli ta status;

Starodobniki ne prihajajo na slovenski trg in na ceste na enak način kot sodobna vozila, zato je za njih v večini primerov potrebna posamična odobritev vozila (17. člen). Za starodobnike sta tu pomembni alineji 5 in 6 v 20. členu, ki govorita o identifikacijski številki vozila:

(1) Posamična odobritev vozila je postopek, v katerem homologacijski organ ugotovi, ali pregledano posamezno vozilo izpolnjuje predpisane zahteve, in ob skladnosti podeli certifikat o posamični odobritvi vozila. Na podlagi tega certifikata izda zaradi registracije vozila tehnična služba še potrdilo o skladnosti.

(2) Vlogo za posamično odobritev vozila vložijo njegov proizvajalec ali lastnik ali lastnica (v nadaljnjem besedilu: lastnik). Za vsako vozilo je treba vložiti posebno vlogo.

(5) Če vozilu iz 1. točke prvega odstavka 18. člena tega zakona proizvajalec ni vtisnil identifikacijske številke vozila, mora tehnična služba pred potrditvijo skladnosti vozila s predpisanimi zahtevami vtisniti identifikacijsko številko vozila, ki jo določi homologacijski organ.

(6) Če predelano ali popravljeno vozilo nima vtisnjene identifikacijske številke vozila ali je ta poškodovana ali prenarejena, se vtisne izvirna identifikacijska številka vozila, če jo je mogoče nedvoumno ugotoviti na podlagi spremljajoče dokumentacije ali na podlagi poizvedb pri proizvajalcu vozila. Če identifikacijske številke vozila ni mogoče ugotoviti, se zahteva za posamično odobritev predelanega vozila zavrne.

Posamični odobritvi vozila sledi postopek identifikacije in ocene tehničnega stanja vozila (21. člen). Starodobniki so tu dobili svoje posebno mesto v 25. členu zakona:

(1) Fizična ali pravna oseba, ki želi registrirati in začeti uporabljati vozilo kot starodobno, vložijo pri strokovni organizaciji zahtevo za razvrstitev vozila kot starodobno vozilo (v nadaljnjem besedilu: starodobnik). Po izvedeni identifikaciji vozila strokovna organizacija razvrsti vozilo kot starodobnik, če vozilo izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka tega člena.

(2) Starodobnik je vozilo, ki je bilo izdelano pred 30 ali več leti, ohranjeno in tehnično vzdrževano tako, da je skladno z originalno konstrukcijsko sestavo in obliko in se zaradi svojega zgodovinskega in tehničnega pomena ne uporablja za vsakodnevne prevoze.

Registracija vozil

Registracija vozila je naslednji korak, ki ga mora opraviti lastnik vozila za začetek redne uporabe v cestnem prometu. Za registracijo starodobnih vozil veljajo pogoji, navedeni v 31. členu zakona:

(1) Vozilo se registrira na podlagi vloge lastnika vozila. Vlogi je treba priložiti dokazila, če registracijski organizaciji niso dosegljiva na podlagi uradnih evidenc:

1. dokazilo o izvoru in lastništvu vozila ali posameznih delov vozila, ki so bili dodatno vgrajeni (npr. šasija, motor);

2. potrdilo o skladnosti ali soglasje k registraciji, če gre za vozilo, za katero mora biti izdano tako potrdilo ali soglasje v skladu s tem zakonom;

3. dokazilo o sklenjenem zavarovanju avtomobilske odgovornosti, pri vozilih za javni prevoz potnikov pa tudi dokazilo o zavarovanju potnikov;

4. dokazilo o poravnani letni dajatvi za uporabo vozil v cestnem prometu, in

5. dokazilo o tehnični brezhibnosti vozila, razen za vozila, za katera skladno s 50. členom tega zakona tehnični pregled ni obvezen. Dokazilo o tehnični brezhibnosti vozila je veljavno, če je bil tehnični pregled opravljen pred največ 30 dnevi.

(2) Ne glede na 1. točko prejšnjega odstavka se registrira **starodobnik**, traktor in traktorski priklopnik, **če je bil na ozemlju Republike Slovenije pred 1. majem 2004, ter bivalni priklopnik, izdelan pred 1. januarjem 1998, če lastništvo vozila ni sporno.**

(3) Registracijska organizacija kljub priložitvi potrdila iz 2. točke prvega odstavka tega člena ne registrira vozila, če jo homologacijski organ obvesti o svoji ugotovitvi, da vozilo pripada tipu vozila, ki kljub podeljeni homologaciji pomeni resno nevarnost za cestni promet.

Registrske tablice

O registrskih tablicah govorita dva člena. Splošno za vsa vozila v 35. členu:

(1) Registrske tablice, izdane za označitev vozila, so vezane na vozilo. Oznako registrske tablice je mogoče na posebno zahtevo izbrati po lastni želji. Registrske tablice z izbranim delom oznake so vezane na lastnika vozila.

In bolj podrobno za starodobnike v 36. členu:

(1) Registrska tablica vsebuje razpoznavni znak Republike Slovenije (evropski znak), registracijsko območje oziroma **oznako starodobnega vozila** ter prostor, predviden za grb in registrsko oznako, ki jo sestavljajo kombinacija črk in števil ali kombinacija črk. Registrska tablica, izdana za označitev vozila, ki ga uporablja Predsednik Republike Slovenije, vsebuje zastavo Republike Slovenije namesto razpoznavnega znaka Republike Slovenije.

(3) Na registrski tablici sta oznaka registracijskega območja, v katerem je bilo vozilo registrirano, oziroma **oznaka starodobnega vozila** in grb občine, v kateri je sedež upravne enote, na območju katere so bile izdane registrske tablice. Na podlagi predhodnega naročila lastnika vozila se registrska tablica lahko izda z oznako registracijskega območja in grbom ustrezne občine po izbiri lastnika vozila.

Uporaba posebnih registrskih tablic za starodobnike je predvidena po 4. februarju 2013.

Odjava vozila

Za odjavo vozila velja postopek, ki je opisan v 40. členu:

(1) Lastnik registriranega vozila lahko kadar koli odjavi vozilo pri registracijski organizaciji in hkrati z odjavo izroči registrske tablice.

(2) Lastnik registriranega vozila mora odjaviti vozilo pri registracijski organizaciji in hkrati z odjavo izročiti registrske tablice, če:

1. je vozilo uničeno;

2. je vozilo odsvojeno;

3. bo vozilo registrirano v tujini zaradi preselitve lastnika vozila ali iz drugih razlogov;

4. je vozilo ukradeno;

5. je veljavnost prometnega dovoljenja potekla pred več kot 30 dnevi ali pred več kot letom dni za mopede, motorna kolesa, motorna trikolesa, lahka štirikolesa, štirikolesa, bivalna vozila, bivalne

priklopnike ter starodobnike, ali

6. je med veljavnostjo prometnega dovoljenja prenehala veljati zavarovalna pogodba, ker ni bila obnovljena ali ni bila poravnana letna obveznost v skladu z zavarovalnimi pogoji.

(3) Registrskih tablic lastniku vozila ni treba izročiti, če so pogrešane, če je bilo vozilo ukradeno, če so bile zanj izdane registrske tablice z izbrano oznako ali če je bilo vozilo odsvojeno in hkrati z istimi registrskimi tablicami registrirano na novega lastnika.

(4) Odjava vozila ob spremembi lastništva je mogoča le ob istočasnem vpisu novega lastnika vozila v evidenco.

(5) Če pri prenosu lastništva vozila novi lastnik istočasno vozila ne registrira na svoje ime, mora v 15 dneh od nakupa to vozilo registrirati na svoje ime ali podati izjavo o lokaciji vozila v skladu z drugim odstavkom 41. člena tega zakona.

(6) Registracijska organizacija hrani izročene registrske tablice 15 dni od dneva izročitve, razen za tovorna, vlečna in priklopna vozila, avtobuse, mopede, motorna kolesa, motorna trikolesa, lahka štirikolesa, štirikolesa, bivalna vozila, bivalne priklopnike ter starodobnike, ki se hranijo eno leto od dneva izročitve. Če v tem roku s temi registrskimi tablicami ni registrirano isto vozilo, se izročene registrske tablice uničijo.

V primerih ko vozilo odjavimo in ga želim ohraniti za kasnejše restavriranje ali obnavljanje, pa veljajo pogoji navedeni v 41. členu:

(1) Lastnik vozila, izrabljenega po predpisih o varstvu okolja, mora ob odjavi vozila predložiti potrdilo o uničenju vozila, kot je določeno v predpisih o varstvu okolja. Ta podatek o statusu vozila registracijska organizacija vnese v evidenco registriranih vozil.

(2) Lastnik vozila, ki ni izrabljeno po predpisih o varstvu okolja, mora ob odjavi vozila podati izjavo o lokaciji vozila. Podatke o lokaciji registracijska organizacija vnese v evidenco registriranih vozil. Odjavljeno vozilo mora biti na lokaciji, ki je navedena v izjavi. Lastnik vozila mora vsako spremembo v zvezi z vozilom v 15 dneh sporočiti registracijski organizaciji.

Prehodne in končne določbe

V prehodnih in končnih določbah zakona je v 83. členu naveden še pomemben podatek za starodobnike o prehodnem obdobju:

(2) Do 31. decembra 2013 se status starodobnika lahko podeli vozilu, starejšemu od 25 let, če izpolnjuje vse druge predpisane pogoje.

Prav tako je zanimiv 84. člen, ki govori o ohranitvi registrskih tablic, ki so že izdane:

(5) Registrske tablice, ki so bile izdane na podlagi 178. člena Zakona o varnosti cestnega prometa (Uradni list RS, št. 30/98, 33/00 – odločba US, 39/00 – popravek odločbe US, 61/00, 100/00 – odločba US, 21/02 in 67/02) ter Zakona o varnosti cestnega prometa (Uradni list RS, št. 56/08 – uradno prečiščeno besedilo, 57/08 – ZLDUVCP, 58/09 in 36/10) ostanejo v veljavi tudi po uveljavitvi tega zakona.

PRAVILNIK o registraciji motornih in priklopnih vozil

Pravilnik je v celoti objavljen v Uradnem listu RS številka 48/2011 z dne 24.6.2011. Veljati je začel 4. julija 2011. V prilogi k pravilniku številka 6 so prikazani vzorci registrskih tablic, tudi predvidene tablice za starodobna vozila.

Pravilnik določa:

– postopke registracije motornih in priklopnih vozil (v nadaljnjem besedilu: vozilo), izdajo in podaljšanje veljavnosti prometnih dovoljenj, odjavo vozil, spremembo podatkov o lastniku oziroma uporabniku vozila in vozilu ter izdajo dovoljenj za preskusno vožnjo;

– vrste, obliko, material, barvo, mere, označevanje in vsebino registrskih tablic,

– izbiro dela oznake registrske tablice po lastni želji;

Pogoji za registracijo so navedeni v 14. členu:

(1) Vlogi za registracijo vozila je treba priložiti naslednja dokazila:

1. dokazilo o lastništvu vozila (ni potrebno, če je lastništvo razvidno iz dokumenta iz druge ali tretje alineje);

2. zadnje tuje prometno dovoljenje oziroma drugo ustrezno javno listino, ki je dokazilo o lastništvu vozila po predpisih tuje države, v kateri je bilo vozilo nazadnje registrirano, če vozilo ni bilo registrirano v Republiki Sloveniji;

3. zadnje slovensko prometno dovoljenje, če je bilo vozilo registrirano v Republiki Sloveniji oziroma ustrezno potrdilo, če je zadnje slovensko prometno dovoljenje izgubljeno ali ukradeno in vsa dokazila o spremembi lastništva vozila od zadnje registracije vozila;

4. dokazilo o lastništvu posameznih delov vozila, ki so bili naknadno vgrajeni, če se zaradi take naknadne vgradnje spremenijo podatki o vozilu, vpisani v prometno dovoljenje;

5. potrdilo o skladnosti oziroma soglasje k registraciji, če gre za vozilo, za katero mora biti v skladu z zakonom taka lista izdana, v kolikor to ni razvidno iz evidence registriranih vozil;

6. dokazilo o sklenjenem zavarovanju avtomobilske odgovornosti, pri vozilih za javni prevoz potnikov pa tudi dokazilo o zavarovanju potnikov;

7. dokazilo o tehnični brezhibnosti vozila, če to ni razvidno iz evidence registriranih vozil;

8. dokazilo o poravnani letni dajatvi za uporabo vozila v cestnem prometu;

9. dokazilo o plačilu predpisanih taks in drugih obveznosti;

10. dokazilo o istovetnosti stranke (za fizične osebe veljavna lista, opremljena s fotografijo osebe, ki jo je izdal državni organ, za pravne osebe pa dokazilo o registraciji pravne osebe in pooblastilo zakonitega zastopnika pravne osebe);

11. soglasje uporabnika vozila iz 15. člena tega pravilnika, kjer pride v poštev;

12. vozniško dovoljenje uporabnika vozila, če podatka o veljavnosti vozniškega dovoljenja za kategorijo vozila, ki se registrira, ni mogoče dobiti iz uradne evidence o voznikih;

13. dokazila, ki so potrebna na podlagi drugih predpisov.

(2) Dokazil, ki jih je mogoče pridobiti iz uradnih evidenc, ni treba prilagati.

(3) Za vozila iz drugega odstavka 31. člena zakona se nespornost lastništva ugotavlja v ugotovitvenem postopku po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek.

O podaljšanju veljavnosti prometnega dovoljenja govori 20. člen:

(1) Veljavnost prometnega dovoljenja se podaljša na podlagi vloge lastnika vozila ali uporabnika vozila v primerih, določenih v 15. členu tega pravilnika, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

– da vloga ni podana več kot 30 dni pred potekom veljavnosti prometnega dovoljenja;

– da ni poteklo več kot 30 dni oziroma več kot eno leto za mopede, motorna kolesa, motorna trikolesa, lahka štirikolesa, štirikolesa, bivalna vozila, bivalne priklopnike ter starodobnike, od dneva poteka veljavnosti prometnega dovoljenja, izdanega za vozilo;

– da je za vozilo, za katerega se mora opraviti tehnični pregled, izdano dokazilo o tehnični brezhibnosti vozila in je bil tehnični pregled opravljen pred največ 30 dnevi, razen če to ni razvidno iz evidence registriranih vozil;

– da se podatki, vpisani v prometnem dovoljenju, ujemajo z dejanskim stanjem;

– da je za vozilo poravnana letna dajatev za uporabo vozila v cestnem prometu oziroma, da je lastnik vozila oproščen plačila te dajatve;

– da lastnik predloži dokazilo o sklenjenem zavarovanju avtomobilske odgovornosti, pri vozilih za javni prevoz potnikov pa tudi dokazilo o zavarovanju potnikov.

(2) Referent ugotovi izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka in določi rok veljavnosti prometnega dovoljenja, kot je to določeno v 19. členu tega pravilnika.

(3) V primeru smrti lastnika vozila se veljavnost prometnega dovoljenja, do izdaje pravnomočnega sklepa o dedovanju, lahko podaljša s soglasjem vseh pravnih naslednikov, navedenih v smrtovnici.

Registrske tablice

Registrske tablice za starodobnike bodo do 4. februarja 2013 enake kot za sodobna vozila. Vsebujejo evropski znak, oznako registracijskega območja, grb občine in registrsko oznako sestavljeno iz petih znakov z določenimi kombinacijami (členi od 27 do 30). Registrska tablica ima lahko tudi izbrani del (35. člen), kjer si naročnik tablice sam izbere zapis na tablici, a le znotraj določenih omejitev. Tako izbrano tablico je mogoče tudi rezervirati za obdobje največ petih let (37. člen).

Pravilnik pa predvideva **posebne registrske tablice za starodobna vozila, ki bodo v uporabi po 4. februarju 2013**. Lastnosti in izgled teh tablic določa 40. člen:

(1) Registrska tablica za starodobna vozila vsebuje na levi strani modro polje z »evropskim znakom« in oznako

Republike Slovenije v beli barvi pod njim, nato sledi oznaka za starodobna vozila »MV« in grb občine iz 28. člena tega pravilnika. Temu sledi registrska oznaka, ki jo sestavlja običajna štiri- ali petmestna kombinacija črk in števil. Ta kombinacija je lahko tudi izbirna.

(2) Oblika in vsebina registrskih tablic iz prvega odstavka tega člena sta določeni na risbah št. 9, 10, 11 in 12 Priloge VI tega pravilnika. Ne glede na določbe prvega odstavka 28. člena je osnovna barva registrskih tablic svetlo modra, črkovna oznaka »MV«, registrska oznaka vozila in obroba tablice pa so bele.

Za lastnike starodobnih vozil so pomembni tudi originalni dokumenti za vozilo, ki prav tako predstavljajo zgodovinsko vrednost, zato je zanimiv 46. člen:

(1) Vsa dokazila, ki jih stranka priloži k vlogi v postopkih registracije vozila, podaljšanja veljavnosti prometnega dovoljenja, zamenjave prometnega dovoljenja, izdaje dvojnika prometnega dovoljenja, spremembe podatkov o lastniku oziroma uporabniku ali vozilu, odjave vozila, morajo biti priložena na vpogled v izvirniku, razen dokazil, ki so registracijski organizaciji v času odločanja dostopna v elektronski obliki.

(2) Dokazila o lastništvu vozila (pogodbe, račune) registracijska organizacija fotokopira ali skenira ter izvornike vrne predlagatelju. Izvornike dokazil o lastništvu je predlagatelj dolžan hraniti 10 let. Po spremembi lastništva mora kupoprodajno pogodbo hraniti novi lastnik vozila. Izvorniki slovenskih in tujih prometnih dovoljenj se hranijo v arhivu registracijske organizacije za obdobje, kot je določeno v tretjem odstavku tega člena.

(3) Registracijska organizacija hrani vloge in priložena dokazila o registraciji vozila, urejena po kronološkem zaporedju, za obdobje 5 let, za vse ostale postopke pa 3 leta. Dokumentacija se lahko hrani tudi v elektronski obliki.

(4) Upravne enote lahko zadeve, ki so starejše od 10 let, v zvezi z registracijo motornih in priklopnih vozil ter kartoteke vozil, izločijo iz zbirke dokumentarnega gradiva.

(5) **Negledena določba prejšnjega odstavka, upravne enote ne izločijo zadev oziroma dokumentacije motornih in priklopnih vozil, za katere ocenijo, da jih je treba ohraniti iz zgodovinskih razlogov.**

Med prehodnimi in končnimi določbami je za starodobna vozila pomemben 57. člen, ki govori o zamenjavi registrskih tablic za starodobna vozila:

(1) **Za vozila, ki so bila uvrščena med starodobna vozila pred uveljavitvijo tega pravilnika, se lahko lastnik od 4. februarja 2013 kadarkoli sam odloči ali in kdaj bo zamenjal obstoječe registrske tablice za registrske tablice iz 40. člena tega pravilnika.**

(2) Pri ponovni registraciji objavljenega starodobnega vozila se izdajo nove registrske tablice po tem pravilniku, ne glede na določbe četrtega odstavka 26. člena tega pravilnika.

Po Zakonu o motornih vozilih priredil
Janko Uratnik